

SAGLIK BAKANLIGI
Genel Yönetim Müdürlüğü
Bina No: 1 / ANKARA

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü

0225
19

Sayı : B.10.0.IEG.0.17.00.02-010.03
Konu : Yönetmelik Taslağı

28 Nisan 2011

035983

TÜM RADYOLOJİ TEKNİSYENLERİ VE TEKNİKLERLERİ DERNEĞİ BAŞKANLIĞINA
(P.K. 36, 41001 Merkez / KOCAELİ)

21/01/2010 tarihli ve 5947 sayılı “Üniversite ve Sağlık Personelinin Tam Gün Çalışmasına ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” un 9 uncu maddesi ile 3153 sayılı “Radyoloji, Radyom ve Elektrikle Tedavi ve Diğer Fizyoterapi Müesseseleri Hakkında Kanun” a eklenen Ek-1 maddesi gereğince hazırlanan “Sağlık Hizmetlerinde İyonlaştırıcı Radyasyon Kaynakları ile Çalışan Personelin Radyasyon Doz Limitleri ile Doz Aşımında Alınacak Tedbirler Hakkında Yönetmelik Taslağı” ekte gönderilmektedir.

Söz konusu Yönetmelik Taslağına ilişkin görüş ve önerilerinizin ekte yer alan forma uygun olarak en geç **16/05/2011 tarihi mesai bitimine kadar** bildirilmesi hususunda bilgilerinizi ve gereğini arz/rica ederim.

Dr. Saim KERMAN
Bakan a.
Genel Müdür

EKLER :

- 1- Form
- 2- Yönetmelik Taslağı

DAĞITIM:

Gereği:

Başbakanlık (Devlet Personel Başkanlığı)
Milli Savunma Bakanlığı
İçişleri Bakanlığı
Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Başkanlığı
Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı
Fizik Mühendisleri Odası Başkanlığı
Türk Radyoloji Derneği
Tüm Radyoloji Teknisyenleri Ve Teknikerleri Derneği
Medikal Fizik Derneği
Sağlık Bakanlığı
(Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü)
(Kanserle Savaş Dairesi Başkanlığı)
(Hukuk Müşavirliği)

**NSAĞLIK HİZMETLERİNDE İYONLAŞTIRICI RADYASYON
KAYNAKLARI İLE ÇALIŞAN PERSONELİN RADYASYON
DOZ LİMİTLERİ İLE DOZ AŞIMINDA ALINACAK TEDBİRLER HAKKINDA
YÖNETMELİK TASLAĞI**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, sağlık kurum ve kuruluşlarında radyasyon ile teşhis, tedavi veya araştırmanın yapıldığı alanlarda çalışan tüm personelin radyasyondan kaynaklanabilecek risklere karşı radyasyon dozu limitleri ile doz limitlerinin aşılması durumunda izinle geçirilecek süreler ve alınacak diğer tedbirleri belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, radyasyon ile teşhis, tedavi veya araştırmanın yapıldığı kamu ve özel tüm sağlık kurum ve kuruluşları ile radyasyon ile çalışan personeli kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 19/04/1937 tarihli ve 3153 sayılı Radyoloji, Radyom ve Elektrikle Tedavi ve Diğer Fizyoterapi Müesseseleri Hakkında Kanun'un Ek 1 inci maddesi ile 13/12/1983 tarihli ve 181 sayılı Sağlık Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 43 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) Bakanlık: Sağlık Bakanlığını,

b) Eşdeğer doz: Birimi Sievert (Sv) olup, radyasyonun türüne ve enerjisine bağlı olarak doku veya organda soğurulmuş dozun, radyasyon ağırlık faktörü ile çarpılmış halini,

c) Etkin doz: Birimi Sievert (Sv) olup, insan vücudunda ışınlanan bütün doku ve organlar için hesaplanmış eşdeğer dozun, her doku ve organın doku ağırlık faktörleri ile çarpılması sonucunda elde edilen dozların toplamını,

ç) İdare: Bünyesinde tıbbi amaçlı radyasyon uygulaması yapılan sağlık kurum ve kuruluşu idaresini,

d) İyonlaştırıcı radyasyon: 100 nm ya da daha kısa dalga boyunda veya 3×10^{15} Hertz ya da daha yüksek frekansta elektromanyetik dalga veya parçacık şeklinde transfer edilen, doğrudan veya dolaylı olarak iyon oluşturma kapasitesine sahip enerjiyi,

- e) **Optimizasyon:** En az radyasyon dozu ile en fazla tıbbi faydanın elde edilmesini,
- f) **Personel:** Teşhis, tedavi veya araştırmanın yapıldığı yerlerde radyasyon kaynakları ile çalışan veya maruz kalan tüm personeli,
- g) **Radyasyon:** İyonlaştırıcı radyasyonu,
- h) **Radyasyon Görevlisi:** Radyasyon kaynağı ile yürütülen faaliyetlerden dolayı görevi gereği, Radyasyon Güvenliği Yönetmeliğinin 10 uncu maddesinde toplum üyesi kişiler için belirtilen doz sınırlarının üzerinde radyasyona maruz kalma olasılığı olan kişiyi,
- ı) **Radyasyon kaynağı:** Teşhis, tedavi veya araştırmada kullanılan ve radyasyon yayan tıbbi cihazı veya radyofarmasötik,
- i) **TAEK:** Türkiye Atom Enerjisi Kurumunu,
- j) **Tıbbi fizikçi:** Hasta dozu tespiti ve uygulanması, karmaşık yöntemlerin ve gereçlerin geliştirilmesi ve kullanılması, optimizasyon, kalite kontrol dahil olmak üzere kalite güvencesi ve radyasyondan korunmayla ilgili diğer konular hakkında faaliyet ve tavsiyede bulunan eğitimi ve yeterliği yetkili makamlarca tanınan radyasyon fizikçi veya tıbbi ışınlama teknolojilerinde lisansüstü eğitim alarak uzmanlaşmış kişiyi,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Radyasyon Kaynakları ile Çalışma Esasları, Radyasyon Güvenliği Komiteleri

Radyasyon kaynakları ile çalışma esasları

MADDE 5 – (1) Tıbbi amaçlı radyasyon kaynaklarının alınması, bulundurulması ve kullanılması 09/07/1982 tarihli ve 2690 sayılı Türkiye Atom Enerjisi Kurumu Kanunu ve 24/07/1985 tarihli ve 85/9727 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe giren Radyasyon Güvenliği Tüzüğü gereğince TAEK’çe verilecek lisansa bağlıdır.

(2) Sağlık kurum ve kuruluşlarının yetkilileri, tıbbi amaçlı radyasyon kaynaklarının teslim alınması, bulundurulması, çalıştırılması, kullanılması ve radyoaktif atıkların bertaraf edilmesine ilişkin idari ve teknik düzenlemeleri TAEK’in 24/03/2000 tarihli ve 23999 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Radyasyon Güvenliği Yönetmeliği ve 21/07/1994 tarihli ve 21997 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tıpta Tedavi Amacıyla Kullanılan İyonlaştırıcı Radyasyon Kaynaklarını İçeren Tesislere Lisans Verme Yönetmeliği doğrultusunda yerine getirmekle yükümlüdür.

(3) Tıbbi amaçlı radyasyon kaynakları ancak, radyasyonun zararlı etkilerine karşılık elde edilecek faydanın üstünlüğü varsa kullanılır. Bu temel ilke göz önünde bulundurularak

radasyon uygulamasını talep eden tabip ve radasyon uygulamasını yürüten tabip tarafından yapılacak işlem gerekçelendirilir. Radyasyona maruz kalacak hastaya veya kanuni temsilcisine tıbbi işlem ve gerekçesi hakkında bilgi verilir ve onayı alınır. Tabibin yazılı talebi olmadıkça hiçbir radasyon uygulaması yapılmaz.

(4) Radyasyon uygulamasını ilgili mevzuatına göre yetkili kişiler yapar.

(5) Tanıya yönelik radasyon uygulamalarında gereksiz tekrar çekimlerin önlenmesi esastır. Bu açıdan hasta veya hasta yakını bilgilendirilir, mevcut filmlerinin saklanması sağlanır ve yeni bir film istemi mutlaka yeni bir tıbbi gerekçe mevcut olması halinde yapılır. Gereksiz tekrar çekimlerin önlenmesi amacıyla hekimler arasında filmlerin taşınması sağlanır.

(6) Tıbbi amaçlı radasyon uygulamalarında işlemin gerektirdiği en az ışınlama yapılması esastır. Optimizasyonu sağlamak üzere teşhis ve tedavi amaçlı radasyon uygulamalarında görev alan tıbbi fizikçi ile mutabakata varılır. Her radasyon yayan cihaz veya uygulama için lisans sahibinin sorumluluğunda, ilgili birim çalışanları ile birlikte en uygun çalışma şeklini tarif eden yazılı bir talimat hazırlanır ve ilgili tüm çalışanlar bilgilendirilerek bu talimata uyulması sağlanır.

(7) Tıbbi amaçlı radasyon uygulaması yapılan odalar ile radyoaktif madde hazırlama odalarındaki havalandırma sistemi, Ek-1 de belirtilen gereklilikler doğrultusunda düzenlenir.

Radyasyon Güvenliği Komiteleri

MADDE 6 – (1) Nükleer tıp, radasyon onkolojisi ve radyoloji uygulamalarının en az ikisinin yürütüldüğü bölümleri içeren sağlık kurum ve kuruluşları bünyesinde Radyasyon Güvenliği Komitesi kurulur. Bu şartın sağlanamadığı illerde bu komite il sağlık müdürlüğü bünyesinde oluşturulur.

(2) Radyasyon Güvenliği Komitesinin etkin çalışmasından, radasyon güvenliği hususlarının komiteye bildirilmesinden ve komite tarafından alınan kararların uygulanmasından idare sorumludur. Bu komitenin görevlerini yürütebilmesi için gerekli olan fiziki ve idari her türlü imkân idarece sağlanır. Komite başkanı, komitenin asil üyelerinin arasından 2 yıllığına seçimle belirlenir. Komite görevini etkin ve eksiksiz yerine getirmek üzere düzenli aralıklarla toplanır. Komite, alınan kararları en geç beş iş günü içerisinde idareye bildirir.

(3) Radyasyon Güvenliği Komiteleri, TAEK tarafından belirlenen çalışma usul ve esaslarına göre doğrudan idareye bağlı olarak çalışır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Radyasyon Doz Limitleri, Çalışma Düzeni ve İzinler

Radyasyon doz limitleri

MADDE 7 – (1) Radyasyon ile çalışan personel, Radyasyon Güvenliği Yönetmeliğine uygun olarak kişisel dozimetre, bu personelden nükleer tıp alanında çalışanlar kişisel dozimetreye ek olarak el bileği veya yüzük dozimetresi taşır.

(2) Radyasyon ile çalışan personelin maruz kalacağı tüm vücut etkin dozu müteakip beş yıl toplamında 100 mSv'i, herhangi bir tek yılda 50 mSv'i ve ayda 2 mSv'i geçemez. Bu kurala aykırı olmayacak şekilde ayrıca;

- a) Göz merceği için eş değer doz aylık 15 mSv'i,
- b) El ve ayaklar için eş değer doz aylık 50 mSv'i,
- c) En yoğun radyasyona maruz kalan 1 cm²'lik alan referans olmak üzere cilt için eş değer doz aylık 50 mSv'i geçemez.

(3) 18 yaşını doldurmamış olanlar radyasyon ile çalışılan işlerde görev alamazlar. Mesleki eğitimleri gereği radyasyon ile çalışması zorunlu 16-18 yaş arası stajyer ve öğrenciler için etkin dozun yılda 6 mSv'i geçmemesi kaydıyla doz limitleri şu şekilde belirlenmiştir:

- a) Tüm vücut etkin dozu aylık 0.6 mSv'i,
- b) Göz merceği için eş değer doz aylık 5 mSv'i,
- c) El, ayak veya deri için eşdeğer doz aylık 15 mSv'i geçemez.

Çalışma düzeni

MADDE 8– (1) Radyasyon kaynağı ile çalışan personel, 7 inci maddede belirtilen radyasyon doz limitleri dâhilinde çalıştırılır. Sağlık kurum ve kuruluşları, çalışanların sağlığını ve iş güvenliğini sağlamak için işin niteliğine uygun koruyucu giysi ve teçhizatı noksansız bulundurmak ve Yönetmelikte belirtilen gereklilikleri yerine getirmekle, personel de gerekli korunma tedbirlerine uymakla yükümlüdür.

(2) Radyasyon ile çalışan personel, işe başlatılmadan önce tıbbi muayeneleri ve yıllık sağlık kontrolleri Ek-2'deki form doğrultusunda ilgili idare tarafından yaptırılır. Bu personelin çalışma düzeni, kanunda öngörülen haftalık çalışma süresini aşmamak kaydıyla,

hizmetin etkinlik ve sürekliliğinin sağlanması bakımından vardiya veya nöbet şeklinde düzenlenebilir.

(3) Hamilelik durumu ortaya çıkan personel, bu durumunu ilgili birim amirine derhal yazılı olarak bildirir. Hamile personelin yıllık doz limitleri, Radyasyon Güvenliği Yönetmeliğinde toplum için belirlenmiş limitlerini aşamaz. Çalışma koşulları bilfiil tıbbi amaçlı radyasyon kaynakları ile ilgili iş ve işlemleri içermeyecek şekilde düzenlenir.

(4) Emzirme dönemindeki personel, radyoaktif maddelerin cilt teması, solunması veya sindirim yoluyla alınması riski taşıyan nükleer tıp alanında ve benzeri bulaşma riski taşıyan işlerde çalıştırılmaz.

(5) Kişisel dozimetre ölçümlerinde aylık limitlerin aşıldığı durumlarda radyasyon güvenliği komitesi, sorunun kaynağını inceleyip değerlendirir, eksiklik ve aksaklıkların düzeltilmesi için ilgili idare ile birlikte gerekli tedbirleri alır. Eksiklik ve aksaklıklar giderilinceye kadar doz limitini aşan personel ilgili işte çalıştırılmaz, hatalı radyasyon kaynağı kullanılmaz.

(6) Kişisel dozimetre ölçümlerinde aylık radyasyon limitinin aşılması veya yüksek dozda radyasyona maruziyet şüphesi taşıyan radyasyon kazası durumunda sağlık personeli Ek-2'deki form doğrultusunda değerlendirilir ve gerekli görülürse bu konuda ileri tetkik ve tedavinin yapılabileceği sağlık kurumuna sevk edilir.

(7) Radyasyon ile çalışan personelin, beş yıllık tüm vücut etkin dozu toplamda 100 mSv'i aşması durumunda, bir daha radyasyon görevlisi olarak çalıştırılmaz.

İzinler

MADDE 9- (1) Kişisel dozimetre ölçüm sonucunda aylık radyasyona maruz kalınan etkin dozun 2 mSv'i aştığı tespit edilen personele, tespitin bildirildiği günden itibaren 15 gün izin verilir. Bu izin süresi kanuni izinlerinden mahsup edilmez.

(2) aylık radyasyon maruziyetinin 2 mSv'i aştığı hallerde konu Radyasyon Güvenliği Komitesi tarafından incelemeye alınır ve çözüm önerilerini de içeren inceleme raporu ivedilikle İdareye sunulur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Son Hükümler

Yürürlükten kaldırılan hükümler

MADDE 10- 6/10/2007 tarih ve 26665 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan “Kamu Sağlık Hizmetlerinde İyonlaştırıcı Radyasyon Kaynakları ile Çalışan Personelin Radyasyon Doz Limitleri Hakkında Yönetmelik” yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük

MADDE 11 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 12 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Sağlık Bakanı yürütür.

TASLAKLAR HAKKINDA GÖRÜŞ BİLDİRİLMESİNDE KULLANILACAK FORM

Taslağın Geneli Üzerindeki Görüş ve Değerlendirme		Teklif
Taslak Maddesi	Görüş ve Değerlendirme	Teklif
1-		
2-		
3-		
...		

TUTANAK

5947 sayılı “Tam Gün Kanunu” ile 19/4/1937 tarihli ve 3153 sayılı Radyoloji, Radyom ve Elektrikle Tedavi ve Diğer Fizyoterapi Müesseseleri Hakkında Kanuna eklenen Ek 1 inci maddesinde ngrlen Yönetmelik Taslağı, İlaç ve Eczacılık Genel Müdürlüğü ile Tedavi Hizmetleri Genel Müdürlüğü aşağıda imzaları bulunan görevlilerince hazırlanmış olup taslak metin ekte sunulmuştur.